

מסורת הש"ס

(א) [לקמן קו.],
(ב) [תוספתא דברכות פ"ג
ה"ב], (ג) [יבמות י. מנחות
נב:], (ד) [תוספתא דברכות
פ"ג ה"ב], (ה) ז"ל אין,
(ו) בס"א: ונבדלת,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קן קובעת לקידוש וכו' מאלה הס"ד ואח"כ מ"ה כך קובע להבדלה קן יצאה:
(ב) רשב"ם ד"ה קן קובעת להבדלה וכו'. סעודתן (פורס מפה) תא"מ ונ"ב ט"ס הוא ע"ל מה שפרש"ם:

גליון הש"ס

ברשב"ם ד"ה כשם
שקובעת וכו' שלא נגמרה
מלאכתו. עי' צינה דף לד
ע"ז ודף לה ע"א:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] ב"רשב"ם ד"ה נכס
קובעת למעשר וכו'
ממזבח שלם נגמרה
מלחמה למעשר וכו'.
י"ב ממה יל דחוי נגד
ממקנה דר' יוחנן צביה
דף לה ע"א דמסק
לחיו קובע אלף נגד
שגמרה ממלחמה ולול
דמקספינא אחמיא דלרר
להיות שגמרה ממלחמה
ו"ז שז שזו ההלוי מ"ו
הקאן מ"ל יב פישם
נרו ד"ה דברי הרשב"ם
עמ"ס התענה לתוך פ"ה
מלכות מעשר הלה כ"ג
גישו המרמס יעושה'
ודפס':

מוסף רע"י

משום דהודאה היא.
דכולה חדא הודאה ואין
הפסק דבר תחנה או דבר
אחר בתוכה, כמו שיש
בקידוש כי הוא יום תחלה
למקראי קודש והנחילינו
(ברכות מז.).

מוסף תוספות

א. יהודה היא. מוס'
ר"פ. ב. דבהכי איירי
לעיל מיחתם כמאן חתים.
מוס' הר"א. ג. מפני
שחם שותים כשהם
חזורים לרינם. מוס' ר"פ.
ד. וכל כוס וכוס ששונה
לחוריה קאי, והנה ליה
כהתחלת שתייה. פס.

רבינו חננאל

קשיא לעולא דאמר הבדלה
אינה חשובה בכל אלו.
ופריק ברכת הבדלה נמי
כברכת המצות דמיא. רב
חיננא בר שלמיא ותלמידי
דרב הוו יתבי בסעודתא
והוה קאי עילויה רב

קשיא לעולא. שפחה צברוך ולא חתם: הודאס היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק ריזיו הלכך בפמיחתן סגי. ולא דמו לצרכת קידוש שזריך לספר בשעה שבת וצרכת יואר אור שיש זה הפסק תמנה כגון צרמחין הרצים וצרכת אבות יש זה ריזיו לפרך צריך לפתוח ולסיים

בשכחו של מקום. הוא יתיב בשכוחות.
עברו שנת והאריכו זה עד שחשיכה:
ומפסק. בעקירת השלחן: **ונקבעה**
לסעודתו: **לשנתא**. לשם שנת: לא
יריביתו. להפסיק בעקירת שלחן
דדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת
שבת: שנת היא **קבעתה**. מעמלה
היא חשובה סעודת שבת ונבדלה
מסעודת חול ודי לכס בפריקת מפה
וקידוש: **כאס שקובעת למעשר**.
אפילו אכילה עראי שנת סעודת
קבע למעשר במסכת ביצה (ד' ד:):
כך קובעת לקידוש. שאסור למעוֹס
עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא
חשובה סעודת שבת מאלה (א): **כך**.
יבאמה קובעת להבדלה ששם יושבים
על השלחן ומשיכה במואלי שבת
אסורין לאכול עד שיבדילו: והני מילי.
להבדלה אינה קובעת לאפסוקי
סעודתא אבל אחרוני לא מתחילין
משחשיכה עד שיבדילו: הני מילי
דאין מפסיקין לאכילה אבל לשמיה
לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא
אמרן. דלא מתחילי אלא בחמררא
וסיכרא אבל מיא לית לן בה: הוכרה
בברכה המון. של שבת ראה והחליטנו
וביום טוב יעלה ויבא: **כבוד יום וכבוד**
לילה. אם יש לו בין הרבה לסעודה
אחת או מיני מגדים יניחם עד היום:
ולא

רשב"ם

קשיא לעולא. שפּתח צביון ולא חתם צביון: **הא נמי הודאה היא.** ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק מחנה ולא הפסק רצוי הלאך בפתיחתן קגי. ולא דמי לצרכת יודש שאריך לשפר בשנה שנת וזרכת יורד אור שיש זה הפסק מחנה כגון ברחמיך הרבים רחם עלינו וזרכת אבות יש זה דברי רצוי ואריך לפתוח ולסיים בשבחו של מוקוס: **הו יצבי בשעורדא.** ערב שנת והאריך עד שחשיכה: **ונפסיק.** בעקירת

שֶׁלֶחַן: וּמִקְצֵעֵיהֶם. לְקַטְרוֹתֵיהֶם: בְּשֶׁבֶת. לֶשֶׁם שֶׁבֶת: לֹא לְרִיכוּתוֹ. לֶשֶׁם
שֶׁבֶת הָיָה קָצֵעַ נֶפֶשׁ. לְקַטְרוֹתָהּ דְּמֵאֲחֵר שֶׁהָיָה אוֹסֶרֶת עֲלֵינוּ לֵאמֹר
חֲשִׁיבָה נִגְדָּלָה^ה מִקְטֹרֶת חוֹל וְדִי לִכֵּס בְּפִרְסֶתָּה מִפֶּה וּקְדוּשָׁה: כִּשֵּׁם
בְּמִסְכַּת בִּצְיָה (דף קלז) מֵאִשׁוֹ דִּהְיוּ עוֹנֵג אֶפְרַיִם קְטֹרֶת כֹּל שֶׁהוּא דִּירָה
מֵאֲחֵלָה לְמַעַר לֹא הָיָה כֵּן עֵינֵר מַעֲרַב שֶׁבֶת: קוֹצֵעַ לְקִידּוּשׁוֹ
שֶׁבֶת מֵאִילָנֶיהָ: מִן קוֹצֵעַם וְנִבְדָּלָה. כִּי יֵרֵאֶתָה קוֹצֵעַתָּה הַבְּדִלָה שֶׁבֶת
וְאֶעֱ"פ שֶׁלֹּא הִפְסִיקוּ קְטֹרֶתָהּ^ו פֶּרֶךְ מִפֶּה וּמִבְדִּיל שִׁנְיָאָה שֶׁבֶת אִלֵּי
בְּקַטְרוֹת שֶׁבֶת מִבְּעוֹד יוֹם זֶהוּ כְבוֹד שֶׁבֶת שֶׁהָיָה גוֹמֵר קְטֹרֶתוֹ אִלֵּי
אִינוֹה קוֹצֵעַתָּה לִאֲפֻסָּקוּ קְטֹרֶתָהּ אֲבָל לֹא־חֲסוּלִי לֹא מִתְחַלְּטִין: וְהִנֵּי
וּמִבְדִּיל: וְלֹא אֲמִיר. אֲחֲסוּלִי לֹא אֵלֶּה חֲמֵרָא וְשִׁיכָרָא אֲבָל מִיָּא לִית לָן
שֶׁבֶת וְהִנֵּי הִלְכָתָהּ. וְשַׁמְעִין נִמֵּי שֶׁאֵם הָיוּ קוֹעִידִים בְּשֶׁבֶת וְהַחֲשִׁי
בְּשֶׁבֶת כּוּלּוֹ. עַד רִבְעִי שֶׁבֶת כְּדֻלְקִין^ז [קא]: וְהִנֵּה בְּזִרְתָּה מִסּוּן.
הַלִּילוֹת: אֵין עֵד קְדוּשָׁה עַל־הַכּוֹהֵן. אִין כִּי צוֹרֵא פְּרִי הַבֶּקֶל לִן
אוֹ שֶׁאִירֵע לּוֹ מִקְרָה וְלֹא קִיִּים דְּבָרֵי חֲכָמִים: כְּבוֹד יוֹם וְכְבוֹד לֵילָה

אמר יגה יומא נפסוק ונקבעה לשבתא, אמר להו אל צריכו שבת איה קבעה נפשה, דהכי אמר קצא לענין המעשר, מי הנת שריא ספק חשבה ספק אל חשבה אין משוויא את תרדאי. וכל מה דהו יר נקבע מוקצה כל השבת, ותנן בתרומות (פ"ו) [פ"ח] היה אוכל באשכול ונכנס מן הגנה יר הושוה אל יגמר, ושבתה לילי קמא ליליעור אוי יגמור, כלומר לא משיך אוכל דבר אחר, כולו, שיכול שנכנסה השבת במעשר דאמרי' ודעו! אל אדם לענן השבת בכל מילי דבר אחריל.

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קִשְׁיָא פֿעוּלָא. לִפְיֻם הַקּוּטֶרס דפֿירט לעיל דלֵא אַמֵּר אֵלֶּה הַמַּבְדִּיל בֵּין קוֹדֶשׁ לַחֹל וְחוּ לֹא קִשָּׁה מֵאִי ס"ד דִּמְקַשָּׁה הִיא פֿשִׁטָּה לְבַצְרָתָהּ הַפִּירוֹת דִּמְיָא דְלִין לָךְ קִצְרָה יוֹתֵר מִזּוּ וְעוֹד לִימָא דְקִצְרָה עוֹלָא כִּי יְהוּדָה מִשְׁמַע נִמִּי דִּלָּא הוּא חֲמִיס וְגַרְלָה דְעוֹלָא אֲמֵר נִמִּי כִּי שֶׁל הַבְּדִלוֹת וְאִישְׁמִין בִּלָּא חֲמִיסָה וּס"ד דִּמְקַשָּׁה כִּיּוֹן דִּלְרֹכֶכָה הִיא קִצָּת הוּא לִיָּה לְמִחְסֵם בְּצֻרוֹן מִיֵּדִי דְהוּא אֶקִּידוֹשׁ שְׁחוּתֻמִּין זֶה אֶ"ע. דְּהוּדֵאָה הִיא כִּיּוֹן שֶׁיֵּשׁ זֶה אֲרִיכוֹת קִצָּת מִשְׁנֵי דִּמְיָא שְׁפִיר לְבַצְרָתָהּ פִּירוֹת "וְכֵן מִשְׁמַע דְּרַב יְהוּדָה לֹא הִיא שְׁאֵל אֵלֶּה לֵּעֵד אֵם יִחְסוּס אִו כְּרַב אִו כְּשִׁמְוָאָל³.

כך קובעת לקידוש. שאסור לאכול
 בלא קידוש אפילו התחיל לאכול
 מצדד יום וה"ל קובעת למעשר אפי'
 התחיל לאכול ערפי מצדד יום כדלמרינן
 בסוף המביא כדי יין (בבא ד' לה.)
 היה אכול באשכול וחשכה לו שבת
 אליעזר אומר יגמור רבי יהושע אומר
 לא יגמור: והנ"מ דאב"ו ושתו
 מעיקרא. משמע שהיו אוכלים בשבת
 סמוך לחשיכה ותימה שלא נהגו לאכול
 בין מנחה למעריב וגם ר"ת כעס
 על רבינו משולם שהנהיג לאכול בין
 מנחה למעריב דלמחר במדרש השתה
 מים בשבת אין השמשות גזל את
 קרבוני הממס^י וכחז שפעם אחת
 אירע מעשה בלתי רצוי וכל לילי סכנה
 ובקושי המירו ערב יום הכפורים
 לאכול אחר ידיו משום שכרות וגם
 תשעה בלז שחל להיות בשבת ונדחה
 המירו בקושי ויש לדחות דמיידי הכא
 התחילו צהיתר ובאמנעו סעודה
 שהפלו מנחה והיכא דהתחילו צהיתר
 מותר להשלים: אבל צ"שיתה
 מפסיקין. פירוש שמה בלא סעודה
 דאין זה קציעות^י ולכן מפסיקין:
 לא קפדי אמאי. וצרימא דכל הטועס
 מיתתו באסכרה לא מוקמי אמאי
 ומיתתו באסכרה מדה כנגד מדה
 הוא משביע גרונו יחנק ואסכרה
 במקום חנק כדלמרינן (במוות ד' לה.)
 מי שנחמץ חנק או טובע בגנה
 או מת בצרונכי והיינו אסכרה:
 שמע

יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו
קידוש
סיק בעקירת שלחן כדי להצדיל בין סעודה חול לסעודה שבת:
מעמה בלא קידוש אין לך הפסק גדול מזה ומעממה סעודה שבת
ובעצם למעשה. פירוש אכילת ערבי דשבת חשבו אותה קצב למעשה
קצב הוא ואין אוכלין בשבת אפילו ערבי מתבואה (א) * שלא נגמרה
אסור לטעום עד שיקדש. אלמא משאשכיה היא חשוכה אכילת
יושעין על השלחן וחשיכה צמואלי שבת אסור לאכול עד שיבדיל
דמן באכילה וקובעתן להצדלה: הבעלה אינה קובעת. דכיון שהתחיל
ללאחר שהחשיך ולאחר שגמר סעודתו יבדיל: ופני מילי. דהצדלה
לי דלא מפסקי לאכילה אבל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי
: לא קפדי אמרי. קמי הבעלה אבל קמי קידושא קפדי משום כבוד
וגומרין כל סעודתן ומזמנין ואחר כך מבדילין: מבדיל והולך כל
ימיה והחליטנו וזכום טוב יעלה ויבא: שבת ויום טוב. הימים ולא
: דאי לא קפני. דתנא לא בא להורות לנו דין אדם הפושע
אם אין לו יין הרבה לסעודה או מיני מגדים יניחם עד היום:
הקדוש

ויש בהן הוכחה בברכת המזון. ואם איתה דמי שלא קדש בערב שבת מקדש ביום השבת, גם את
על הכוס, נגזר שלא קדש בערב שבת. ופריך, דאי לא קתני, כלומר לא פירש בזה הכייתא
ואבל זה שאינו מצוי הקידוש בכוס ביום השבת אלא אם לא קדש בערב שבת (אינו) מקדש
ולא תאני ליה. ת"ש כבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קדם ואם איתה דמקדש ביום נשקביה
קידושי וכבוד יום.

עין משפט
נר מצוה

כד א מ״י פכ״ז מהל׳
שנת הלה י׳ סמו
עשׂן כט טור ש״ע א״ח
כ״י רעא ס״ד
כה ב מ״י שס ופ״ד
מהל׳ ברמות הלה׳
ובראד׳[ז] וסמט
טוש״ע א״ח ס׳ רטס ס״א
ג [מ״י] פכ״ז מהל׳ שנת
הלה טוש״ע [שס]
כו ד מ״י שס הלה ד
וסמט שס טור ש״ע
א״ח ס׳ רעא ס״ח
כז ה מ״י שס טור ש״ע
שס סעיף ג

רבינו חננאל (המשך)

וזה האשכול כאלו דעתה
 עירלה ואסתלק מחרות
 ורע נעשה כעבד, לפיכך
 אסור לאכול ממנו עד
 שיפטר, ואם שלא קבע
 האור, השבת מצמצמה
 וקבעה בחשיבת ערב
 שמש. ונאסר הפירות
 כי קבעו למעשה ונעשו
 מוקצה. כענין הזה כיון
 ונחשבה נקבעה לקידוש,
 ואפי' שלא קבעו חובה
 אדם כפיהם, מצמצמה
 וראו נקדשה, ואין צורך
 לחקור ההגנה שתקדשו
 מן הגנות והמאשי הדליקים.
 ואמרינו לממר מעט
 מפסיקין לקידוש דשבת
 קבעה נפשה, כן מפסיקין
 להבדלה. ואסוקה רב עומם
 הכי אמר רב לקידוש
 קובעת להבדלה אינה
 קובעת, אבל אמן אלא
 לאפסוקי, ולא מפסיק
 ומסלק שולחן עתה פסוק
 ואמר וספק לא חשבה.
 אבל לאתחילי קבעה.
 ולא מחילי בטעודה
 שבת עש חשבה עד
 ונפק יומא ומבדיל.
 ומפסיק נמי דארמן
 ולא מיתחילי לאפסוקי
 וסמיהויה ולסלק שולחן.
 הני אמרי אלא אי סעודה
 אכילה, אבל אם היא משנה
 מפסיק, ולא אמן ומשנה
 היא מפסיק אלא משנית
 חין וסבר, אבל משנית
 לא מיתחיל לא רב ואפי'
 לאתחילי. אלא "דברכה
 חייה לההוא גברא דהוא
 שתי ממי קמיא בבדלה,
 אסור ליה לא מסתפיה
 מאסרה דתנא משמיה
 ארע קביעא טעונא קדיש
 שיבדיל מיתנה בחדשה,
 ואלא איך הוא רבנן דרבי
 ר' אשי לא חור קדיש
 אמאי. בעא מיניה רבינא
 שאלו נקמן רב יצחק שבת
 קדיש שבת כר חיים, אמר
 מיה שיקדש על היום, אמר
 ליה מלאכה ב' חייא
 מיה מלאכה בבכורא
 שבת מבידל והולך ל'
 היום, הכא נמי מיה
 קדיש שבת שבת
 מקדש והולך כל היום
 ור' יוחננין כל יום טיהא
 לילי שבת ולילי יום טיהא
 שיה יהן קדושה על הכוס
 והשחרז בכרית המזון, ו'
 שחזר קדוש לומר רבינו ואליה
 אבותינו יעלה ויבוא שבת
 ויום טוב, וכל ב' כוסות
 קדושין על קדושה על הכוס

מוצא ביום השבת קדושה
א דברים קבועין ועומדין,
דם. לפיכך לא פסיקא ליה
לד. למחר וליעבד ביה תרי